

จุลสารความรู้เกี่ยวกับราชการใสสะอาด

ฉบับที่ 1/2548

การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ

“การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ” นั้นเป็นภัยร้ายแรงที่ทำลายความมั่นคงของชาติ รัฐบาลจึงมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการ ตามที่แถลงไว้ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ว่ารัฐบาลจะดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบราชการที่โปร่งใสและสะอาด โดยการวางระบบตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ความคุ้มค่า พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบลงโทษผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาด เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนการจ่ายเงินแผ่นดินให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์เรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง และปลูกจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข” อาจจะต้องเกี่ยวข้องกับ “การทุจริตคอร์รัปชัน” ถ้าหากปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ หรือนำเงินของทางราชการไปใช้ในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ของตัวเองหรือของคนอื่นโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายและจะต้องได้รับโทษด้วย

ทุจริตคอร์รัปชัน คืออะไร

คำว่า “ทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(1) หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 4 หมายถึง “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

คำว่า “คอร์รัปชัน” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Corrupt” ซึ่งแปลว่า “คดโกง กินสินบนแหลวแหลก ต่ำกว่า ชั่ว ไม่บริสุทธิ์ ส่วนคำว่า “Corruption” แปลว่า “ความเสื่อมเสีย ความเสื่อมทราม ความน่าเบื่อพุงัง”

ผู้ทุจริตคอร์รัปชันจะมีความผิดทางอาญาอย่างไรบ้าง

การทุจริตคอร์รัปชัน อาจจะเป็นตัวเงินหรือเป็นประโยชน์อย่างอื่นก็ได้ ผู้ที่ทำความผิดจะต้องได้รับโทษทางอาญา เช่น มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และมาตรา 157 ดังนี้

มาตรา 147 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท”

/มาตรา...

มาตรา 157 บัญญัติว่า " ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษ จำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ"

คดีตัวอย่างเกี่ยวกับความผิดทางอาญา

1. นายโกง เป็นพนักงานเก็บเงิน ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีหน้าที่เก็บเงินจากรถที่วิ่งผ่านทางด่วน เมื่อรับเงินแล้วจะต้องกดแป้นพิมพ์เครื่องคอมพิวเตอร์ตามประเภทของรถที่ผ่านและประเภทการจ่ายเงิน หากไม่ กดจะไม่มีจำนวนเงินปรากฏในเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่เครื่องตรวจจับที่พื้นถนนจะเป็นตัวฟ้องว่ามีรถผ่านโดยมี เสียงสัญญาณดังขึ้น และพนักงานจะทราบเพราะเครื่องทำงานไม่ครบวงจร ดังนั้น การที่นายโกง รับเงินจากรถที่ วิ่งผ่านทางด่วนแล้วไม่กดแป้นพิมพ์เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือกดแล้วเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทำงานตามที่นายโกง กล่าวอ้าง เครื่องตรวจจับที่พื้นถนนจะตรวจนับจำนวนรถที่วิ่งผ่านเอง แต่เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบ กันแล้วปรากฏว่านายโกง ส่งเงินขาด จำนวน 8 ครั้ง เป็นเงิน 153,700 บาท แม้จะไม่มีพยานบุคคลมายืนยันว่า นายโกง เบียดบังเงินค่าผ่านทาง แต่เมื่อนายโกง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษาเงินโดยชอบ แม้จะเป็นระยะเวลาอันสั้น รวมทั้งเป็นผู้รับเงินและรวบรวมนำส่งต่อไป อันถือว่าเป็นการจัดการทรัพย์สินตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 147 เมื่อนายโกง ได้รับเงินมาแล้วและไม่ส่งเงินให้ครบ จึงถือว่าเป็นการเบียดบังเอาทรัพย์สิน นั้นเป็นของตนโดยทุจริตแล้ว ลงโทษจำคุกนายโกง กระทั่ง 5 ปี รวม 8 กระทั่ง รวมจำคุก 40 ปี

(คำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 153/2545)

2. นายลวง ปลัดอำเภอ แม้ว่าจะไม่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจการจ้าง แต่ได้รับแต่งตั้งจากนายอำเภอ ให้ทำการตรวจสอบผลงานซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ในทางราชการ นายลวง จึงเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ ตรวจสอบผลงานตามที่ได้รับมอบหมายแล้วรายงานให้นายอำเภอทราบ การที่นายลวง ทำรายงานเท็จเสนอต่อ นายอำเภอ จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุให้นายอำเภอ ได้รับความเสียหาย อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 (คำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 3215/2538)

การดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ได้บัญญัติ เรื่องการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ทุจริตไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ เช่น

1. ถ้าผู้ทุจริต ยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่เกิน 2 ปี (เช่น เกษียณอายุราชการ ลาออก หรือถูกไล่ออกจากราชการ ฯลฯ) อำนาจการไต่สวนคดีอาญาในเรื่องการ ทุจริตดังกล่าว การควบคุมตัว และการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีอาญา เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช่เป็นของพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) เหมือนแต่ก่อน แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ออกจากราชการ ไปแล้วเกิน 2 ปี ก็เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน ดังนั้น เรื่องการทุจริตต่อหน้าที่ ถ้าได้แจ้งความไว้กับ พนักงานสอบสวน และเรื่องนั้นอยู่อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องส่งเรื่อง ไปให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทำการไต่สวน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งความ

/2. เมื่อไต่สวน...

2. เมื่อได้สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช.มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีความผิดทางวินัย ให้ส่งเรื่องพร้อมความเห็น ไปให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจถอดถอนเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก โดยให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการฯ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล และจะต้องพิจารณาลงโทษภายใน 30 วันนับแต่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง ทั้งนี้ ผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษได้ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษ

3. เมื่อได้สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช.มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีความผิดทางอาญา ให้ส่งเรื่องเอกสารหลักฐาน และความเห็น ไปให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีในศาลโดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องได้สวนมูลฟ้อง เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันและเวลาที่กำหนด หากไม่ไปรายงานตัว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินคดีต่อไป ทั้งนี้ อำนาจในการควบคุมตัวและการปล่อยตัวชั่วคราวเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณีที่จะเป็นผู้พิจารณา

กรณีตัวอย่างการดำเนินคดีอาญาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1. นายเห็นใจ ได้ออกใบรับรองการเกิดให้แก่เด็กหญิงน้อย โดยระบุว่าเด็กหญิงน้อย เกิดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2543 ที่สถานีอนามัยโดยมีนายเห็นใจเป็นผู้ทำคลอด จากนั้นนางดำ มารดาของนายแดง ซึ่งเป็นย่าของเด็กหญิงน้อย ได้นำหลักฐานดังกล่าวไปแจ้งขอออกสูติบัตร ณ ที่ว่าการอำเภอ นายทะเบียน หลงเชื่อจึงได้ออกสูติบัตรและเลขประจำตัวประชาชนให้แก่เด็กหญิงน้อย มอบให้แก่นางดำ ไป ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วเด็กหญิงน้อย เกิดที่เมืองฮองกง โดยมีนางเขียวเป็นมารดา และมีนายแดงเป็นบิดา โดยทั้งคู่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ทั้งนี้มีเอกสารการเกิดของทางฮองกงที่ระบุว่า เด็กหญิงน้อย เกิดที่ประเทศฮองกงเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 นายเห็นใจ อ้างว่า นายขาว ซึ่งเป็นปู่ของเด็กหญิงน้อย ต้องการให้หลานมีสัญชาติไทย กลัวจะเสียสิทธิความเป็นไทย ตนรู้สึกเห็นใจและสงสาร อยากจะช่วยเหลือจึงได้ออกหนังสือรับรองการเกิดดังกล่าวให้ไป

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ได้สวนและมีมติว่าการกระทำของนายเห็นใจ มีมูลเป็นความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าของงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารหรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ฐานเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสาร รับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใด ได้กระทำต่อหน้าตนเองอันเป็นความเท็จ ฐานทำ ใช้ หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือกระทำการเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นมีชื่อหรือมีรายการอย่างหนึ่งอย่างใดในทะเบียนบ้านหรือเอกสารทะเบียนราษฎรอื่นโดยมิชอบ และเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 82 วรรคสาม และมาตรา 85 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 และต่อมาได้มีการลงโทษไล่นายเห็นใจ ออกจากราชการ

2. นายโลก เป็นหัวหน้าสถานีอนามัยเศรษฐกิจ ได้ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของสถานีอนามัย ไปรวม 6 ครั้ง เป็นเงินรวม 216,658 บาท และได้นำเงินดังกล่าวไปซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถานีอนามัย จำนวน 67,624 บาท ดังนั้น นายโลก จึงยกยอดเงินของสถานีอนามัยเศรษฐกิจ ไปรวม 149,034 บาท ต่อมา นายโลก ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานีอนามัยร่ำรวย แทนนางประมาท ซึ่งลาออกจากราชการ ไปเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2543 โดยก่อนออกจากราชการ นางประมาท ได้ลงชื่อในใบถอนเงินทิ้งไว้และยังไม่ได้กรอกข้อความใดๆ โดยลงชื่อร่วมกับนางเลนเล่อ ใบถอนเงินดังกล่าวแนบติดอยู่กับบัญชีธนาคาร นายโลก จึงนำใบถอนเงินฉบับนี้ไปกรอกข้อความโดยระบุให้นายโลก เป็นผู้รับมอบอำนาจรับเงินแต่เพียง ผู้เดียว แล้วถอนเงินของสถานีอนามัยร่ำรวย ไปจำนวน 65,000 บาท หลังจากนั้น นายโลก ได้ถอนเงินของ สถานีอนามัยร่ำรวย ไปอีกจำนวน 7 ครั้ง เป็นเงินรวม 248,000 บาท รวมเงินที่ถูกถอนไปทั้งหมดจำนวน 313,000 บาท และได้นำเงินดังกล่าวไปซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถานีอนามัย จำนวน 67,624 บาท ดังนั้น นายโลก จึงยกยอดเงินของสถานีอนามัยร่ำรวย ไปรวม 245,376 บาท สรุปนายโลก ได้ยกยอดเงินบำรุงของ สถานีอนามัยทั้ง 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 394,410 บาท ต่อมานายโลก ได้หลบหนีโดยไม่กลับมาทำงานอีกเลย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและมีมติว่าการกระทำของนายโลก เป็นความผิดทางอาญา ฐานทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งพินัยกรรมหรือเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษา ทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 188 มาตรา 147 และมาตรา 157 และเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ การอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และฐานประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 82 วรรคสาม และมาตรา 85 วรรคสอง มาตรา 95 และมาตรา 98 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 และ ต่อมาได้มีการลงโทษไล่นายโลก ออกจากราชการ

จากคดีตัวอย่าง หรือกรณีตัวอย่างการดำเนินคดีอาญาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว นับว่าเป็น อุทธรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่จะไม่ประพฤดิหรือปฏิบัติอันเป็นการทุจริต- คอรัปชั่น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นการส่งเสริมให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีความใสสะอาด

สำหรับฉบับต่อไป จะนำเสนอความรู้และกรณีตัวอย่างในเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดหรือทางแพ่ง และการดำเนินการทางวินัย ในกรณีที่มีการทุจริตคอรัปชั่น โปรดติดตามต่อไป...

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด

ฉบับที่ 2/2548

การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและภัยเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ฉบับที่ 1/2548 ได้นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับโทษทางอาญาและการดำเนินการคดีอาญาแก่ผู้ที่กระทำการทุจริตที่จะมีความผิดและจะต้องได้รับโทษอย่างไรบ้าง หนึ่ง เมื่อต้นเดือนที่ผ่านมาได้ปรากฏข่าวทางสื่อมวลชนว่าเจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาลทั่วไปแห่งหนึ่งทางภาคเหนือได้ทำการทุจริตเงินของโรงพยาบาลไปประมาณ 20 ล้านบาท ซึ่งเรื่องนี้จะต้องหาผู้รับผิดชอบใช้เงินจำนวนดังกล่าวต่อไป ดังนั้น ฉบับนี้จึงขอเสนอความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดหรือทางแพ่งและการดำเนินการทางวินัยกรณีที่มีการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนี้

ทุจริตคอร์รัปชัน จะมีความผิดทางละเมิดหรือทางแพ่ง อย่างไรบ้าง

สำหรับความรับผิดในทางละเมิดหรือในทางแพ่งของผู้ที่ทุจริต นั้น เมื่อปรากฏการทุจริตเกิดขึ้น ตามระเบียบของทางราชการจะต้องมีการรายงานไปให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ และจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยอธิบดี หรือปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ว่าราชการจังหวัด (ราชการบริหารส่วนภูมิภาค) เพื่อพิจารณาหาตัวผู้รับผิดชอบชดใช้เงินให้แก่ทางราชการ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีความเห็นว่าการทุจริตเงินไม่ถือว่าเป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ผู้ทุจริตจะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินที่ตนเองทุจริตไปเต็มจำนวนโดยไม่อาจใช้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาให้ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแต่เพียงบางส่วนโดยไม่ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนมาใช้ในกรณีนี้ได้

สำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้ทุจริตและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ทุจริต ถ้าไม่ได้ร่วมทำการทุจริตด้วยแต่ปฏิบัติหน้าที่ของตนไม่ดีโดยปล่อยให้ผู้ทุจริตมีโอกาสหรือเป็นช่องทางกระทำการทุจริต หากพบว่าผู้บังคับบัญชามีพฤติการณ์อันเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาของผู้ทุจริตและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินด้วย แต่อาจไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้เต็มจำนวนตามที่มีการทุจริตก็ได้ เช่น ได้ร่วมลงชื่อถอนเงินจากธนาคารโดยไม่ตรวจสอบหลักฐานประกอบการจ่ายว่ามีและถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ แล้วผู้ทุจริตได้ถอนเงินนำไปใช้ส่วนตัว เป็นต้น เมื่อทางราชการมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ ชดใช้เงินให้แก่ทางราชการ จะมีการดำเนินการ ดังนี้

1. กรณีที่ผู้ทุจริตไม่ยอมชดใช้เงินคืน ในทางปฏิบัติทางราชการจะดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม (ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่ง) หรือศาลปกครอง หากฟ้องต่อศาลยุติธรรมมักจะมีการโอนคดีไปให้ศาลปกครองพิจารณา เนื่องจากเห็นว่าเป็นคดีปกครอง และศาลปกครองมักจะจำหน่ายคดีเนื่องจากเห็นว่าไม่มีสิทธิฟ้องคดี เนื่องจากเห็นว่าทางราชการมีอำนาจบังคับชำระหนี้ด้วยตนเองโดยใช้มาตรการทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามและขายทอดตลาดเพื่อชำระให้ครบถ้วนตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้อยู่แล้ว

2. กรณีผู้บังคับบัญชาของผู้ทุจริตหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ยอมชดใช้เงินให้แก่ทางราชการ หรือเห็นว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้เงิน หรือต้องรับผิดชอบแต่จำนวนเงินไม่น่าจะมากตามที่ทางราชการเรียกร้อง บุคคลเหล่านี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองว่าคำสั่งที่เรียกให้ตนชดใช้เงินนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ เนื่องจากเป็นคดีเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 9(3)

3. กรณีผู้บังคับบัญชาของผู้ทุจริตหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ยอมชดใช้เงินให้แก่ทางราชการ

แม้ว่าคดีในลักษณะนี้จะเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามกฎหมายดังกล่าว ทางราชการ ก็ไม่มีสิทธิที่จะฟ้องบุคคลเหล่านี้ต่อศาลปกครองเพื่อให้ชดใช้เงินได้ เรื่องในทำนองนี้ศาลปกครองสูงสุด เคยมี คำสั่งที่ 113/2545 ในคดีปกครอง ระหว่าง กรมสรรพากร ผู้ฟ้องคดี และ นางสมหญิง ที่ 1 นายวินัย (หัวหน้าฝ่าย) ที่ 2 และนายพิสิทธิ์ (สรรพากรเขต) ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี โดยกรมสรรพากร ฟ้องว่านางสมหญิง ผู้ถูกฟ้องที่ 1 ได้เบียดบังเงินภาษีอากรไปเป็นเงินจำนวน 6 ล้านบาท นายวินัย เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ประมาทเลินเล่อต่อหน้าที่ โดยปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนางสมหญิง และนายพิสิทธิ์ เป็นผู้บังคับบัญชาของคนทั้งสอง และไม่จัดให้มีการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทาง ราชการ ทำให้เป็นช่องทางให้นางสมหญิงกับพวก ร่วมกันทุจริต ศาลปกครองสูงสุด พิจารณาแล้วเห็นว่า

"กรมสรรพากร ได้มีคำสั่งให้บุคคลทั้งสาม ชดใช้ค่าเสียหายและได้มีหนังสือเตือนให้บุคคลทั้งสาม ชำระเงินภายใน 7 วันแล้ว เมื่อไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน กรมสรรพากร ย่อมมีอำนาจบังคับชำระหนี้ด้วย ตนเองโดยใช้มาตรการทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 โดยยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามและขายทอดตลาดเพื่อชำระให้ครบถ้วนตามมาตรา 57 แห่ง พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ กรณีจึงถือว่าการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายของกรมสรรพากร ไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งบังคับตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง พ.ศ.2542 ดังนั้น กรมสรรพากร จึงมิใช่ผู้ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามนัยมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว "

ดังนั้น ผู้ทุจริตหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องหากถูกทางราชการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายมีสิทธิ ฟ้องคดีต่อศาลปกครองว่าคำสั่งของทางราชการที่เรียกให้ตนชดใช้ค่าเสียหาย นั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ แต่ทางราชการซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองแต่อย่างใด

ผู้ทุจริตคอร์รัปชัน จะมีความผิดทางวินัยอย่างไรบ้าง

สำหรับความผิดทางวินัยของผู้ทุจริตคอร์รัปชัน พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 มาตรา 82 วรรคสาม บัญญัติไว้ว่า "การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง" ความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติควรให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ถูกลงโทษไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ

สำหรับความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ หน้าที่ราชการ นั้น อาจเกิดจากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือได้รับมอบหมายก็ได้

2. ได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการ จะไม่รวมถึงการใช้สิทธิขอเบิกจ่ายเงินจากทางราชการ เช่น ข้าราชการ มีสิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลแต่ทำเอกสารเท็จเบิกเงินไป กรณีนี้ไม่ถือว่าเป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แต่จะเป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง สำหรับการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องเป็นกรณีที่จงใจหรือเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ใช่เป็นเรื่องพลั้งเผลอ หลงลืม หรือเข้าใจผิด ส่วนคำว่า "โดยมิชอบ" หมายถึง ไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทำนองคลองธรรม

3. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

ประโยชน์ นั้น อาจเป็นเงินทอง สิ่งของ หรือจะเป็นการได้รับการบริการ ก็ได้ โดยจะต้องเป็นประโยชน์ที่ไม่มีสิทธิที่จะได้รับโดยชอบธรรม

ตัวอย่างความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

1. นางชะล่าใจ ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 5 ได้รับเงินค่าจ้างจากนางดำ จำนวน 1,580 บาท และได้ออกใบเสร็จรับเงินเล่มที่ 652 เลขที่ 50 แทนการใช้เครื่องออกสลิปใบเสร็จให้แก่นางดำ ต่อมานางชะล่าใจ ได้ไปแจ้งความว่าใบเสร็จรับเงินฉบับดังกล่าวสูญหายไป เมื่อมีการแจ้งเวียนเรื่องใบเสร็จรับเงินหายให้หน่วยงานต่างๆ ทราบ และต่อมาได้ตรวจสอบพบใบเสร็จฉบับดังกล่าวที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เนื่องจาก นางดำ ได้ส่งเบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ พฤติกรรมของนางชะล่าใจ ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ลงโทษไล่นางชะล่าใจ ออกจากราชการ

2. นายปลอม ได้เบิกเงินอบรมคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข โดยไม่มีการจัดอบรมจริงและได้ใช้ลายมือชื่อปลอมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเบิก แล้วนำเงินไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ลงโทษไล่นายปลอม ออกจากราชการ

3. นางยักษ์ มีหน้าที่รับเงินและส่งเงินทุนหมุนเวียนบัตรประกันสุขภาพ นางยักษ์ได้นำเงินค่าจำหน่ายบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 596 บัตร เป็นเงินรวม 298,000 บาท ไปใช้หนี้ส่วนตัว ลงโทษไล่นางยักษ์ ออกจากราชการ

4. นายยอก มีหน้าที่รับผิดชอบการเงินและบัญชีของสถานีอนามัย ได้ทำการเบิกถอนเงินฝากของสถานีอนามัยโดยแก้ไขเพิ่มเติมใบถอนเงินให้มีวงเงินสูงกว่ายอดเงินที่ต้องถอนเพื่อนำไปชำระหนี้ของสถานีอนามัย แล้วนำเงินส่วนที่เกินไปใช้ส่วนตัว ลงโทษไล่นายยอก ออกจากราชการ

ผู้ทุจริตคอร์รัปชันจะมีความรับผิดชอบทางงบประมาณและการคลัง อย่างไรบ้าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 มาตรา 19 ได้บัญญัติให้มีการกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ ที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ โดยให้หักจากเงินเดือนหรือหักเงินเท่ากับจำนวนเงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดจะพึงได้รับในเวลาที่กระทำความผิด

ทั้งนี้ได้กำหนดอัตราโทษปรับทางปกครองไว้ จำนวน 4 ชั้น คือ

- โทษชั้นที่ 1 โทษปรับไม่เกินเงินเดือน 1 เดือน
- โทษชั้นที่ 2 โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 2-4 เดือน
- โทษชั้นที่ 3 โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 5-8 เดือน
- โทษชั้นที่ 4 โทษปรับเท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 9-12 เดือน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง เช่น

1. เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงิน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 4
2. เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่จ่ายเงิน จ่ายเงินนั้นโดยไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจ หรือทำหลักฐานการจ่ายเงินเป็นเท็จ และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 4
3. เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่เบิกเงิน ทำหลักฐานการเบิกเงินเป็นเท็จ และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 4
4. เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือเอกสารเพื่อประกอบการบันทึกบัญชี ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ 3

สรุป การทุจริตคอร์รัปชัน นั้น นอกจากผู้กระทำจะมีความผิดทางอาญา ทางละเมิดหรือทางแพ่งทางวินัย และวินัยทางงบประมาณและการคลังแล้ว ยังถือว่าเป็น “ความผิดมูลฐาน” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3(5) ซึ่งเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือการทุจริต โดยกฎหมายฟอกเงินได้ให้อำนาจในการยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่ว่าจะได้มาจากการกระทำความผิดหรือได้มาจากการจำหน่ายจ่ายโอน รวมทั้งดอกผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด เพื่อให้ศาลสั่งให้เงินหรือทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้อีกด้วย

ดังนั้น “เจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขทุกท่าน” จะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยไม่ทำการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การนำเงินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือของผู้อื่น เพราะถ้าหากทำความผิดจะมีความผิดและได้รับโทษตามกรณีตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ประการสำคัญ จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติยศของตนเองและครอบครัว จนเป็นที่อับอายในที่สุด.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด

ฉบับที่ 3/2548

การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและภัยเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันฉบับนี้เป็นการเผยแพร่ครั้งที่ 3 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2548 โดยผ่านทางเว็บไซต์ [w.w.w.moph.go.th/ops/discipline/](http://www.moph.go.th/ops/discipline/)

หลายปีที่ผ่านมา มีเรื่องอื้อฉาวเกี่ยวกับการทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขทำให้นักการเมืองและข้าราชการประจำ ถูกลงโทษทั้งทางสังคมและทางกฎหมายของบ้านเมือง จำนวนหลายราย และในปีที่ผ่านมาและปีนี้ก็มีข่าวครึกโครมเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ 900 ล้านบาท และการจัดซื้อรถพยาบาลฉุกเฉิน เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับความ “ไม่ใสสะอาด” ทั้งสิ้น

ดังนั้น จึงขอให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทุกท่าน ระมัดระวังการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ มีความโปร่งใสและมีความ “ใสสะอาด” ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะได้ไม่เกิดปัญหาเรื่องการทุจริต

ทำอย่างไร จึงจะมีความใสสะอาด

การจะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้มีความใสสะอาดได้นั้น จะต้อง “คิดดี ทำดี” โดยยึดถือและปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2548 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2548 ดังนี้

“ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารราชการแผ่นดิน จึงต้องรู้ตระหนักแน่ในการสละ อันได้แก่การสละสำคัญสองประการ คือ สละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ยิ่งใหญ่และเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัวประการหนึ่ง กับสละความคิดจิตใจที่ต่ำทรามต่าง ๆ อีกประการหนึ่ง จึงจะเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของคนทั้งปวง และสามารถดำรงตำแหน่งหน้าที่อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและมีความเจริญมั่นคงตลอดไป ”

ไม่ใสสะอาดแล้วจะเกิดผลอย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ไม่ใสสะอาด ย่อมส่งผลเสียหายแก่ผู้นั้น ทั้งในเรื่องตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเกียรติยศชื่อเสียงของตนเองและครอบครัว เช่น ถูกลงโทษทางวินัย หากเป็นเรื่องร้ายแรงก็จะถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ นอกจากนี้ ถ้าเรื่องนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมายบ้านเมืองด้วยแล้ว ก็จะถูกดำเนินคดีทั้งในทางอาญาและในทางแพ่ง ด้วย

ไม่ใสสะอาดแล้วจะเป็นความผิดทางวินัย อย่างไร

สำหรับความผิดทางวินัย ในเรื่องเกี่ยวกับการไม่ใสสะอาดในการปฏิบัติงาน นั้น มีโทษทางวินัยทั้งที่เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

“ มาตรา 82 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ”

กรณีตัวอย่างความผิดทางวินัยเกี่ยวกับการไม่ใสสะอาด

1. **เจ้าหน้าที่บริหารงานแรงงาน 6** ได้ไปติดต่อเจ้าของร้านขายเครื่องอัดสำเนาให้ส่งช่างมาตรวจสอบเครื่องอัดสำเนา โดยแจ้งว่าให้ประเมินราคาค่าซ่อมให้สูงๆ เพื่อกรมจะได้จัดสรรงบประมาณมาซื้อเครื่องใหม่ให้ ช่างได้ตรวจเช็คเครื่องอัดสำเนาแล้ว ได้แจ้งให้ทราบว่า เครื่องอัดสำเนาไม่ได้เสีย เพียงแต่เสื่อมสภาพ เนื่องจากใช้งานมานานแล้ว แต่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ผู้นี้ว่าเมื่อตรวจเช็คแล้วให้เสนอราคาค่าซ่อมให้สูงๆ เพื่อกรมจะได้จัดสรรงบประมาณมาซื้อเครื่องใหม่ให้ รุ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ผู้นี้ได้ยกเครื่องอัดสำเนาไปจากสำนักงานไปทำความสะอาดที่บ้านพักประมาณ 2 วัน ก็ได้นำเครื่องอัดสำเนากลับสำนักงาน ต่อมาเจ้าหน้าที่ผู้นี้ได้ไปพบเจ้าของร้าน โดยขอให้จัดทำใบเสนอราคาค่าซ่อมเครื่องอัดสำเนาในราคาสูงๆ แต่เจ้าของร้านไม่มีใบเสนอราคา จึงได้ออกใบส่งของให้โดยเสนอราคาค่าซ่อมทั้งหมด 8,000 บาท ซึ่งเป็นราคาที่สูงเกินกว่าที่ต้องซ่อมจริง เจ้าหน้าที่ผู้นี้ได้นำใบส่งของดังกล่าวไปให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการต่อ แต่ผู้บังคับบัญชามีได้ดำเนินการให้ จึงได้นำใบส่งของคืนไปและมีได้ดำเนินการใดๆ ต่อไปอีก พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษภาคทัณฑ์

2. **พยาบาลวิชาชีพ 5** เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2538 ขณะปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าเวรตึก ระหว่างเวลา 24.00–08.30 น. แพทย์เวรได้เขียนใบสั่งยาและใบ ย.ส.5 ไว้เพื่อกรอกจำนวนยา Pethidine ซึ่งเป็นยาเสพติดประเภท 2 เพื่อฉีดให้กับผู้ป่วยตามคำสั่งของแพทย์เวร แต่เจ้าหน้าที่ผู้นี้ได้กรอกจำนวนยาเพิ่มเติมจากที่แพทย์สั่ง เพื่อนำยาไปฉีดให้กับตนเอง เพื่อบรรเทาอาการปวดประจำเดือนของตนเอง พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 3 เดือน

3. **เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 4** มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีรับและเบิกจ่ายเงิน นำเงินฝากธนาคาร การรับเงินสด การจ่าย – รับคืนเงินยืม การหักภาษี ณ ที่จ่าย ได้นำใบเสร็จรับเงินที่รับฝากไว้จากบริษัทห้างร้านที่เป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการไปทำการเบิกจ่ายเงินสดไปใช้ส่วนตัวโดยมิชอบ รวม 6 รายการ เป็นเงิน 101,600 บาท นอกจากนี้ได้ทำการปลอมแปลงเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยปลอมลายมือชื่อผู้อนุมัติจ่ายเงิน ปลอมลายมือกรรมการตรวจรับ และปลอมลายมือเจ้าหน้าที่พัสดุ นำแบบฟอร์มอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างซึ่งยังไม่ได้รับการอนุมัติ ไม่มีลายมือชื่อผู้อนุมัติ ไม่มีลายมือชื่อกรรมการตรวจรับ มาทำการเบิกจ่ายเงินสดจากบัญชี โดยจัดทำใบเสร็จรับเงินมาแนบ แล้วเบิกจ่ายเงินสดไปใช้ส่วนตัว นำหนี้สินส่วนตัวจากการช่อมรยณต์มาเบิกจ่ายจากทางราชการ นำใบสำคัญที่เคยเบิกจ่ายแล้วมาเบิกซ้ำอีก แล้วนำเงินไปใช้ส่วนตัวรวมทั้งรวมทั้งหมด 25 รายการ เป็นเงินขาดบัญชี 258,316.64 บาท แต่ได้ให้การรับสารภาพและนำเงินชดใช้คืนแก่ทางราชการแล้ว พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

4. **เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 3** ได้นำเงินบำรุงของศูนย์โรคเรื้อนไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว จำนวน 222,975 บาท เมื่อกรรมการตรวจรับเงินของศูนย์ตรวจพบ จึงได้นำเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ทางราชการ และได้ละทิ้งหน้าที่ราชการไปตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน 2541 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากได้ทราบผ่านทางราชการ ได้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาต่อตน พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม และมาตรา 92 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

5. **เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 4** ได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วย จำนวน 18 ราย เป็นเงิน 6,510 บาท แต่นำส่งทางราชการเพียง 9 ราย เป็นเงิน 1,845 บาท ส่วนที่เหลือจำนวน 9 ราย เป็นเงิน 4,665 บาท ได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว สำหรับรายที่ไม่ได้นำเงินส่งทางราชการ เจ้าหน้าที่ผู้นี้จะใช้วิธีการปิดเครื่องรับเงินสด และนำไปเสริ้จรับเงินออกจากเครื่องรับเงินสดแล้วเปิดเครื่องใหม่ พิมพ์จำนวนเงินด้วยเครื่องรับเงินสด ใบใบสั่งยาฉบับใหม่ ดังนั้น จึงทำให้ใบสั่งยาของผู้ป่วยครั้งละ 2 ราย มีเลขที่รับเงินซ้ำกัน พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

6. **เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 2** เป็นคณะกรรมการเบิกถอนเงินของสถานีนามัยจากธนาคาร ได้ทำการปลอมลายมือชื่อกรรมการคนอื่น เบิกถอนเงินไปจากธนาคารไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว จำนวน 15 ครั้ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 111,700 บาท พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

7. **เจ้าพนักงานเภสัชกรรม 3** มีหน้าที่รับเงินจากผู้ป่วยประจำห้องจ่ายยา ได้เขียนจำนวนค่ายาหรือค่ารักษาพยาบาลใบใบเสริ้จรับเงินฉบับจริงจำนวนมากกว่าฉบับสำเนาทั้งในเรื่องใบสรุปค่ารักษาพยาบาล และใบสั่งยาหรือราคากลาง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 60,210.75 บาท โดยอ้างว่ามีความจำเป็นต้องนำเงินไปชำระหนี้ที่บิดามารดากู้ยืมเงินเพื่อส่งเสียให้เรียนหนังสือ และใช้จ่ายในครอบครัว ภายหลังได้นำเงินมาใช้คืนเรียบร้อยแล้ว พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม และมาตรา 85 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

8. **เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 3** ได้นำเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งหักจากเงินเดือนของสมาชิกสหกรณ์ฯ งวดประจำเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม 2539 รวม 2 งวด เป็นเงิน 225,468.25 บาท ไปใช้จ่ายเป็นประโยชน์ส่วนตัว โดยมีได้นำส่งสหกรณ์ฯ ภายในเวลาที่กำหนด พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม และมาตรา 85 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

9. **เจ้าหน้าที่ธุรการ 3** ได้รับมอบหมายให้เป็นดำเนินการเบิกเงินค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2538 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2539 โดยเบิกเงินดังกล่าวเกินความจริง รวมเป็นเงิน 24,100 บาท นอกจากนี้เอกสารการเบิกเงินมีรอยลบขีดฆ่า และได้นำส่วนที่เบิกเกินความจริงไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว จนกระทั่งเกิดเรื่องร้องเรียนและมีการตรวจสอบพบจึงได้นำเงินมาคืนจนครบถ้วน พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัย ตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

10. **เจ้าพนักงานธุรการ 5** ได้นำสัญญาออมเงินที่มีผู้มามอบให้ดำเนินการเพื่อจ่ายเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยได้จ่ายออกจากบัญชีรายงานคงเหลือประจำวัน จำนวน 13,430 บาท แล้วไม่นำไปจ่ายให้แก่ผู้ชาย กลับนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว และได้ดำเนินการจ่ายเงินค่าจัดซื้อจัดจ้าง เป็นค่าจ้างบริการถ่ายเอกสาร จำนวน 3,180 บาท ค่าจัดซื้อแก๊สหุงต้ม จำนวน 3,000 บาท และจัดซื้ออ็อกซิเจน จำนวน 1,320 บาท รวม 3 รายการ เป็นเงิน 7,500 บาท โดยได้แทงจ่ายออกจากบัญชีเงินสมุดเงินสด แล้วไม่นำไปจ่ายให้แก่ผู้ชายกลับนำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวอีก จนผู้ชายได้ทวงถามกับทางราชการ จึงได้รวบรวมเงิน จำนวน 20,930 บาท คืนให้แก่ราชการ นอกจากนี้ยังได้ทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้างอันเป็นเท็จ โดยการขอใบเสร็จรับเงินเป็นค่าวัสดุเชื้อเพลิง จำนวน 15,755 บาท จากห้างร้านมาก่อน โดยที่ยังไม่มีการส่งของและยังไม่มีการจ่ายเงินแล้วจัดทำเอกสารหลักฐาน เสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุมัติ เพื่อตั้งเบิกเงิน แต่ทางราชการได้ตรวจพบและได้ถอนเรื่องดังกล่าวเสียก่อน พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

จากกรณีตัวอย่างดังกล่าว นับว่าเป็นอุทธาหารณ์ สำหรับทุกท่านที่จะประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง และสุจริต เพื่อให้ “สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด” และขออัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ดังนี้

“...ถ้าทุจริตแม้แต่นิดเดียว ก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หยาบคาย แต่ว่าขอให้มีส่วนคนไหนที่มีอายุมากแล้ว ขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย...”

“...ภายใน 10 ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญคือ ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จ และไม่ทุจริตเสียเอง...”

ดังนั้น “เจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขทุกท่าน” จะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยไม่ทำการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การนำเงินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือของผู้อื่น เพราะถ้าหากทำความผิดจะมีความผิดและได้รับโทษตามกฎหมายที่ยกมาข้างต้น ประการสำคัญ จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติยศของตนเองและครอบครัว จนเป็นที่อับอายในที่สุด.
